

Respons

Etiopia: Alderskrav og ekteskapsinngåelse

- Innledning
- Lovens bestemmelser
- Inngåelse av ekteskap i praksis
- Anvendelse av etiopisk familielovgivning
- Gyldigheten av ekteskap inngått i strid med alderskravet

Innledning

Responsen besvarer spørsmål knyttet til ekteskap inngått i strid med alderskrav i etiopisk lovgivning.

For det første blir det redegjort for de formelle kravene til alder ved inngåelse av ekteskap, og for hvilke reaksjoner loven anviser ved brudd på bestemmelsene. Like viktig som de formelle bestemmelsene er det å klargjøre i hvilken grad loven følges opp i praksis, og det eventuelle omfanget av ekteskap som inngås i strid med alderskravet i dagens Etiopia. Endelig er det et spørsmål om gyldigheten av ekteskap hvor partene for så vidt fyller alderskravet, men hvor det ikke var oppfylt på det tidspunktet de inngikk ekteskapet.

Responsen er basert på skriftlige kilder og på informasjon fra et møte Landinfo hadde med lederen av Ethiopian Women Lawyers Association (EWLA) i Addis Abeba 23. mai 2016.

Lovens bestemmelser

Etiopia har en føderal familielov, The Revised Family Code Proclamation of 2000, heretter omtalt som familieloven. De enkelte delstatene i føderasjonen har imidlertid anledning til å etablere egne lover på det privatrettslige området, og det er i praksis disse lovene som gjelder innenfor de enkelte delstatene. På det familierettslige området har alle delstatene med unntak av Afar og Somaliregionen lover som er i overensstemmelse med den føderale loven (møte med EWLA, mai 2016).

Den føderale familieloven (2000) angir måten ekteskap kan inngås på og de krav som må være oppfylt for at ekteskapet skal være gyldig. Loven har også bestemmelser om

dispensasjon fra lovens krav, om hvordan ekteskap formelt skal registreres, om utstedelse av vigselfattester og om konsekvensene av brudd på loven.

Når det gjelder måten et gyldig ekteskap kan inngås på, framgår det av familielovens paragraf 1 at det kan skje sivilt, religiøst eller i henhold til tradisjonelle regler¹. Men det er samtidig ingen tvil om at alle ekteskap, uansett på hvilken måte de inngås, må være i overensstemmelse med vilkårene i loven.

I lovens paragraf 7 fastsettes det at begge parter må være fylt 18 for å kunne inngå ekteskap. Men paragrafen åpner for at man kan søke om dispensasjon fra kravet om 18 år ned til 16 år.

I paragraf 28 gjøres det klart at uavhengig av hvilken måte ekteskapet er inngått på, har alle en plikt til å registrere ekteskapet etter at det er inngått. Ifølge Registreringsloven (2012) om registrering av personopplysninger, paragraf 17, skal registrering av ekteskap skje innen 30 dager etter at det ble inngått.

Familieloven har et eget kapittel om konsekvensene av å inngå ekteskap i strid med lovens bestemmelser. Når det gjelder alderskravet, sies det i paragraf 31 at ekteskap hvor en av partene var under 18 da det ble inngått, skal oppløses etter nærmere bestemte regler. Men det gjøres samtidig klart at denne regelen ikke lenger gjelder på det tidspunktet da begge parter har fylt 18 år.

Inngåelse av ekteskap i praksis

Det finnes ikke noe fungerende apparat som sørger for systematisk registrering av ekteskapsinngåelse i Etiopia. Av den grunn finnes det heller ikke noe statistikk som gir sikker informasjon om alder ved ekteskapsinngåelse i den etiopiske befolkningen. Men med jevne mellomrom har det vært gjennomført omfattende levekårsundersøkelser i landet, hvor det også inngår informasjon om alder ved ekteskapsinngåelse. Undersøkelsene er basert på intervjuer med representative grupper. Den siste omfattende undersøkelsen var en undersøkelse av landets demografiske situasjon og helsen til befolkningen fra 2011 (Ethiopia Central Statistical Agency & ICF International (2012)). Av undersøkelsen fremgår det at gjennomsnittlig giftealder for kvinner i aldersgruppen 25 – 29 år er 16,5 år for landet som helhet. Tilsvarende for menn er 23,2 år. Det er imidlertid store geografiske og sosiale forskjeller. Amhara-regionen har den laveste gjennomsnittlige giftealderen for kvinner med 14,7 år, mens Addis Abeba har den høyeste med 21,4 år.

På bakgrunn av nevnte undersøkelse synes det klart at et stort antall kvinner i Etiopia, og særlig på landsbygda, gifter seg før fylte 18 år, og at det slett ikke er uvanlig at de inngår ekteskap også før de er 16 år. Ifølge lederen av EWLA (møte mai 2016) inngås så å si alle disse ekteskapene uten at det søkes om dispensasjon.

Når det gjelder kravet om registrering av inngått ekteskap, opplyste lederen av EWLA at svært få følger dette pålegget. Registrering skjer i de fleste tilfeller først når man av en eller annen grunn har behov for en offisiell vigselfattest. En slik grunn kan være i forbindelse med søknad om familiegjengenforening i utlandet. De fleste etiopiere klarer seg fint i hjemlandet uten en slik attest.

¹ Nærmere opplysninger om de tre typene ekteskap finnes i Landinfo-notatet Etiopia: Forvaltningsstruktur og dokumenter.

Anvendelse av etiopisk familie Lovgivning

EWLAs leder opplyste i møte med Landinfo (mai 2016) at familieleven generelt sett har svært begrenset anvendelse, og det gjelder alle de ulike bestemmelsene i loven. Grunnen til at det er slik, mente hun henger sammen med at folk flest på landsbygda i Etiopia lever svært tradisjonelle liv, og at myndighetene bare i begrenset grad har bygd opp institusjoner som kan forvalte loven. I Afar og Somaliregionen hvor det ikke ennå er innført noen moderne lov på familierettens område, er det tradisjonelle og religiøse regler som gjelder for inngåelse av ekteskap. I praksis er det slik også i store deler av Etiopias andre delstater, til tross for familieleven. Unntaket er de store byene slik som Addis Abeba hvor institusjoner til å forvalte lovverket er bedre utbygd enn i landet for øvrig.

Gyldigheten av ekteskap inngått i strid med alderskravet

Lederen av EWLA opplyste at hun aldri hadde hørt om at noe ekteskap var blitt erklært ugyldig eller oppløst med henvisning til at ekteskapet var inngått i strid med alderskravet i familieleven. Etter hennes oppfatning er ekteskapet gyldig i Etiopia når kompetent myndighet har utstedt vigselfattest. Slik attest vil bli utstedt på det tidspunktet ektefellene har fylt 18 år, men ikke i tilfeller hvor en av partene på registreringstidspunktet er under 18 år, med mindre det er innvilget dispensasjon fra alderskravet.

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

- Ethiopia Central Statistical Agency & ICF International (mars 2012). *Ethiopia, Demographic and Health Survey 2011*. Addis Abeba and Maryland, USA: Ethiopia Central Statistical Agency & ICF International.. Tilgjengelig fra <https://dhsprogram.com/pubs/pdf/FR255/FR255.pdf> [lastet ned 21. juni 2016].
- [Registreringsloven] (august 2012). *Registration of Vital Events and National Identity Card*. Tilgjengelig fra <http://www.abysinnialaw.com/uploads/760.pdf> [lastet ned 21. juni 2016].
- [Familieleven] (2000). *The Revised Family Code*. Tilgjengelig via UNHCR Refworld <http://www.refworld.org/pdfid/4c0ccc052.pdf> . (lastet ned 21. juni 2016).

Respons Etiopia: Alderskrav og ekteskapsinngåelse

Muntlige kilder

- EWLA, dvs. Ethiopian Women's Lawyer Association, ved advokat og leder Tadesse, Zenaye. Møte i Addis Abeba 23. mai 2016.

© Landinfo 2016

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.